

Herinneringen uit mei 1940

In 1940 zouden van 9-11 mei te Groningen de A.N.P.S.V.-dagen worden gehouden.

Er waren in die dagen al veel geruchten over een dreigende oorlog en er waren stemmen opgegaan om de A.N.P.S.V.-dagen af te gelasten, maar toen men besloot de zaak door te laten gaan, besloten ook de Amsterdammers om te komen, temeer daar zij zelfs van de Commissaris van de Koningin in Groningen geruststellende berichten te horen hadden gekregen.

Zo trok ik 9 mei met een tien-tal farmaceuten uit Amsterdam naar Groningen, waar ik 's avonds een voordracht hield over: „De rol van de apotheker in de ontwikkelingsgeschiedenis van de scheikunde“.

Na afloop hebben we ons nog erg goed geamuseerd — ik geloof dat het bij Frigge was — en zo tegen 1 uur keerden we huiswaarts. Dit bleek later te vroeg te zijn geweest, want toen we de volgende morgen wakker werden was het mis en waren de Duitsers al in Groningen.

Wat te doen? Daar we 's morgens om 9 uur naar Winschoten zouden gaan voor een bezoek aan de „Gembo“ waren we gelukkig allemaal vroeg bij elkaar om te beraadslagen. Professor D. van Os raadde ons aan om voorlopig in Groningen te blijven en hij bood de studenten een plaats op zijn laboratorium aan. Het was echter te begrijpen dat de meesten van ons liever zo spoedig mogelijk weer naar „Holland“ terug wilden — gemakkelijker gezegd dan gedaan — we kwamen de stad Groningen niet meer uit vóórdat we ons op het stadhuis van een soort persoonsbewijs hadden voorzien en het was niet vóór 12 uur dat we de stad konden verlaten.

Een paar Amsterdammers wilden in Groningen blijven; we minsten Lou de Haan, maar later hoorden wij dat hij met nog een paar studenten uit Utrecht of Leiden 's nachts om 4 uur over de afsluitdijk had weten te komen; de rest vluchtte nu, opgepakt in 2 auto's, naar het Westen in de richting Harlingen. Aangekomen bij de afsluitdijk hoorden we dat deze alleen nog maar voor vervoer van militairen mocht worden gebruikt en zelfs een smeekbede bij de burgemeester van Harlingen kon niet bewerkstelligen dat we met een Nederlands militair transport meereden. Er zat niets anders op dan terug te gaan: naar Groningen?..... daar dachten we niet over. We hadden daar al genoeg Duitsers gezien en we besloten naar Leeuwarden te gaan — waarom? Wat moesten we doen?

HOMOEOPATHIE VOORHOEVE N.V.
Ant. Heinsiusstraat 18 — Postbus 6154 — 's-Gravenhage

**VOOR ALLE
HOMOEOPATHISCHE
GENEESMIDDELEN**

Het was duidelijk dat we voor enige tijd onderdak moesten hebben en ik was ervan overtuigd, dat mijn studievrienden daar mij zouden helpen. Inderdaad waren de apothekers Cath en Van Dantzig direct bereid ons te herbergen; drie studenten werden bij Cath en twee bij van Dantzig ingekwartierd. Ik ging met mej. Offerhaus, apotheker in Den Haag, die zich bij ons had gevoegd, in een hotelletje.

En toen was het maar afwachten — hoe lang zou het duren? — 's Avonds kwamen de Duitsers Leeuwarden al binnenrijden — alle communicatie was afgesloten, men kon niet meer telefoneren of telegraferen en niemand kon contact met thuis krijgen. Het waren ellendige dagen, we liepen doelloos rond — we hadden alleen één vrolijke middag, toen een van de apothekers, de raad van de Nederlandse radio opvolgend, zijn wijnvoorraad ging verbergen eer de Duitsers er achterheen konden zitten, en wij het raadzaam vonden hieraan persoonlijk mee te werken en ons verdriet verdronken.

De berichten via de radio waren weinig opwekkend, we kwamen steeds meer vijanden tegen, er kwam meer spanning en angst — hoe weg te komen. — Na een paar dagen besloot Bert Boom met zijn auto naar huis te rijden, naar Meppel, alle geruchten van inpikken van auto's, neerschieten van vliegtuigen, gevechten op de weg van parachutisten e.d. ten spijt. Ik besloot met hem mee te gaan, nadat de familie Cath en Van Dantzig zich bereid hadden verklaard de studenten te blijven herbergen. We gingen met z'n tweeën uit Leeuwarden weg en namen afscheid met het gevoel „zouden we elkaar ooit weer terug zien“.

Toen bleek hoe misleidend en verlamdend geruchten kunnen werken. Op weg naar Meppel zagen we niets van enig oorlogsgeweld en we hebben geen Duitser gezien tot vlak voor Meppel — we werd aangehouden — een enorme schrik en we zeiden tegen elkaar — auto kwijt en ingerekend — maar nee zij vroegen beleeft de weg naar..... Meppel!

Ik kon bij de gastvrije familie Boom blijven logeren. Weer volgden rusteloze dagen met veel ontzettend deprimerende berichten: bombardement van Rotterdam, capitulatie, vertrek van H.M. de Koningin, Prinses Juliana en haar kinderen — het was ellendig. Weer probeerde ik van alles om verder te komen naar huis en na een paar dagen lukte het me tenslotte mee te rijden met iemand die persé naar Amsterdam wilde om zijn zoon te zoeken, die in militaire dienst was. Ook dit was weer een tocht die met angst werd ondernomen, door de vele geruchten — hoe en waar zouden we over de IJssel komen?

De Duitsers hadden alle bruggen opgeblazen (een troosteloos gezicht!) en eerst bij Zutphen konden we er over heen. Hier liepen we in de armen van de Duitsers die daar een pontonbrug hadden gemaakt — weer angst voor inpikken van de auto, maar ook ditmaal boften we. De „Heren“ stonden met hun helmen gereed om 10 cent voor een fiets en 25 cent voor een auto, die wilde passeren, in ontvangst te nemen!

Men kan zich nauwelijks voorstellen hoe bevrijdend het gevoel was van nie-meer „achter de IJssel“ te zitten. We reden door, maar strandden in Apeldoorn, waar we door N.S.B.-ers werden tegengehouden.

Doorgaan naar Amsterdam, dat in staat van beleg was, was uitgesloten. Mijn

reisgenoot was zó teleurgesteld, dat hij weer naar huis terug ging, maar ik wilde voor geen geld meer „achter de IJssel” terug.

In Apeldoorn bracht weer een farmaceutische connectie uitkomst; ditmaal was het apotheker Ennema, die mij onderdak verleende en mij krachtig meehielp om toch weg te komen. Dit lukte de volgende dag. Het waren nu de Duitsers die beslisten, dat de weg naar Amsterdam vrij was; ik kon een auto huren en in drie uur tijd was ik thuis in Haarlem, waar ik gelukkig alles ongeschonden aantrof.

Ik had er precies een week over gedaan om van Groningen naar Haarlem te komen!

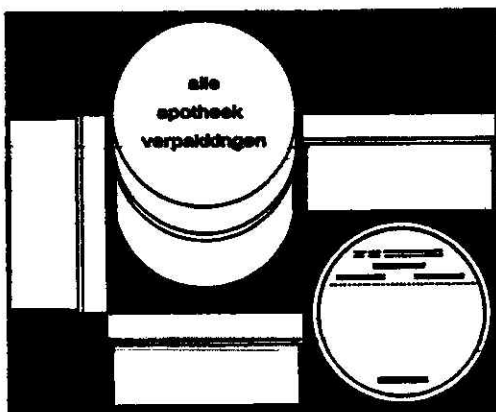
De volgende dag ging ik naar Amsterdam om de ouders van de gestrande studenten gerust te stellen. Deze kwamen echter 's middags zonder omzwervingen, volgens de normale route, thuis!

Een week vol emotie en spanning, maar niets vergeleken met wat ons nog te wachten stond en nog niet vermoedend in welke conflict-situaties wij nog zouden komen.

C. G. van Arkel.

 verpakking van roelofs

de betere plastic zalfdozen

G. A. ROELOFS n.v.

DRUKKERIJ EN CARTONNAGEFABRIEK
EELDERVAARDERWEG 100 - 1105 CA AMSTERDAM

